

Aandeelhouders

Courant

VAN HET CONCERTGEBOUW N.V.

JAARGANG 4

EEN PARTICULIERE ZAAK SINDS 1888

MAART 2017 - N° 6

Foto: Simon van Bostel

Het Chamber Orchestra of Europe en dirigent Bernard Haitink waren in januari voor het zesde seizoen op rij samen te gast in de Grote Zaal. Haitink noemt de samenwerking met dit orkest 'het grootste geschenk van de nadagen van mijn carrière'. Half februari dirigeerde Haitink opnieuw in Het Concertgebouw, waar hij na afloop van het concert met het Koninklijk Concertgebouworkest benoemd werd tot Commandeur in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Een zeer hoge onderscheiding die maar enkele mensen ten deel valt.

'Alles voor het wow-effect'

Met een feestelijke jurk was je er niet eind negentiende eeuw als je naar een concert ging. Om een spectaculaire entree te kunnen maken waren diverse accessoires nodig. Een hoed met veren bijvoorbeeld was een absolute must. > Pagina 2

'Op reis met een waterdruppel'

Tijdens het educatieconcert *Waterwerken* zingen en dansen achthonderd basisschoolkinderen enthousiast mee met waterdruppel Tania Kross en ingenieur Willem Droogkloot. En ondertussen leren ze alles over de kringloop van het water. > Pagina 2

Van Zweden op het Mahler Feest

'Mahler loopt als een rode draad door mijn carrière,' zegt dirigent Jaap van Zweden. Tijdens het derde Mahler Feest in 2020 speelt de New York Philharmonic onder zijn leiding de *Eerste* en *Tweede symfonie*. 'Mahler neemt je mee in een achtbaan van emoties.' > pagina 3

'Muziek maakt het leven mooier'

De dagen van Frans Cladder (70) zijn gevuld met muziek. In de auto en tijdens zijn werk als eigenaar van Boek Trust luistert hij naar meesterwerken op Radio 4. 's Avonds bekijkt hij concerten op themazenders Brava en Mezzo. Tenzij hij in Het Concertgebouw zit natuurlijk. Samen met zijn vrouw bezoekt hij gemiddeld eens per twee weken een concert.

Na zijn middelbare schoolexamen maakte Cladder met een vriend een reis naar Griekenland. Onderweg kwam hij door Ohrid, waar hij een concert van het Borodin Kwartet bezocht. 'Er zat maar een handvol mensen in de kerk, maar de musici speelden fantastisch. Ze maakten diepe indruk op me.' Dus toen hij een paar jaar later zag dat het Borodin Kwartet in Amsterdam zou spelen, kocht hij meteen

kaarten. 'Mijn eerste kennismaking met Het Concertgebouw.' Cladder studeerde sociologie in Utrecht. 'Ik ging meestal naar Vredenburg voor mooie muziek. Pas na mijn verhuizing naar Nigtevecht kwam ik vaker in Het Concertgebouw.' Met name de concerten in de Kleine Zaal spreken hem aan. 'Ik heb een grote liefde voor kamer-muziek.' Inmiddels zijn Cladder en zijn vrouw frequente bezoekers. Vorig jaar nog werden ze uitgenodigd door Het Concertgebouw voor een diner in de Spiegelzaal omdat ze zoveel kaarten hadden gekocht dat jaar. 'Dat houden ze allemaal goed bij. Heel bijzonder.' Zijn liefde voor muziek kreeg Cladder van huis uit mee. Zijn moeder luisterde graag naar muziek en stimuleerde hem om zelf muziek te maken. 'Ik speelde blokfluit en kreeg pianoles van een leraar met een kunstknip. Wat me van

deze lessen het meest is bijgebleven, is het geluid van het ontluichten van die knip. Dat zegt genoeg denk ik.' Hij benadrukt dat hij liever luistert. 'Mijn eerste grammofoonplaat was een opname van het *Violoconcert* van Beethoven gespeeld door David Oistrach. Ik vond het altijd erg knap hoe hij met die dikke vingers zo prachtig kon spelen.' In huize Cladder klinkt vrijwel altijd muziek. 'Toen onze dochter nog thuis woonde, studeerde ze veel viool. Dat was puur genieten voor mij. Tegenwoordig woont ze in Berlijn en speelt ze nauwelijks meer. Maar als we bij haar op bezoek zijn, gaan we altijd naar een mooi concert. Een van onze favorieten is dirigent Barenboim. Zijn streven om mensen te verbinden door muziek geeft zijn concerten een extra laag.' Cladder vindt het fijn om na te denken, te

praten en te leren over muziek. Hij bezoekt graag lezingen. Een bijeenkomst herinnert hij zich in het bijzonder: 'Zo'n twintig jaar geleden gaf Donald Mitchell in Het Concertgebouw een verhandeling over Benjamin Britten en Dmitri Sjostakovitsj. Met een ouderwetse bandrecorder liet hij muziekfragmenten horen waarover hij vertelde. Daarna gingen we naar een concert. Ineens hoorde ik zoveel meer.' Muziek maakt het leven mooier, vindt Cladder. En dat was voor hem een van de redenen om een jubileumaandeel te kopen. 'Voor mij is muziek puur plezier. Ik vind het belangrijk dat ook anderen in contact komen met mooie stukken.' Hij vindt de uitgifte van de jubileumaandelen een ontzettend goed idee. 'Eigenlijk zou iedere generatie in de gelegenheid moeten zijn om nieuwe aandelen te kopen. Een soort onderhoudsaandelen.'

Concertbezoek in stijl

Wie eind negentiende eeuw een bezoek bracht aan Het Concertgebouw behoorde tot de welgestelde elite van Amsterdam. Mannen droegen een hoge hoed, vrouwen hulden zich in lange jurken gemaakt van luxeueze stoffen, hoeden met veren, boa's en zijdezachte handschoenen. Volgens Bianca du Mortier, conservator kostuum in het Rijksmuseum, was alles erop gericht een spectaculaire entree te maken.

In de tweede helft van de negentiende eeuw volgden de industriële ontwikkelingen elkaar in rap tempo op. De handel trok aan, de economie bloeide en het aantal Amsterdammers nam explosief toe. Er was - ook al was de Franse Revolutie al lang en breed voorbij - nog altijd sprake van een standenmaatschappij met grote verschillen tussen arm en rijk. Maar uitgaan deed iedereen. Elke bevolkingslaag had daarvoor zijn eigen gelegenheden. De Amsterdamse adel en de families van stand ontmoetten elkaar bijvoorbeeld tijdens concerten in het pas opgerichte Concertgebouw. Na een concert werd er vaak een souper gebruikt en de avond werd afgesloten met een afzakkerij in een chic etablissement.

Nadruk op de billen

'Dames van stand kleedden zich feestelijk aan voor een avondje uit,' vertelt Bianca du Mortier. 'Een avondjurk was lang, had een décolleté en was gemaakt van kostbare stoffen. En hoewel er een stroming in opkomst was die meer bewegingsvrijheid voor de vrouw propageerde, droegen de dames onder hun jurk nog altijd een korset dat het lichaam in een S-vorm dwong en een *queue*, een soort steun, waardoor de nadruk op de billen kwam te liggen.'

Voor de laatste trends werd gekeken naar Parijs en Brussel. Actrice Sara Bernhardt had veel invloed op mode minnend Amsterdam, maar ook actrice Theo Mann-Bouwmeester was voor velen een rolmodel. Door de opkomst van de fotografie en de uitgave van modetijdschriften was de upper class goed geïnformeerd. Du Mortier: 'Deftige dames kochten geen confectie, maar hadden een naaister of lieten een jurk op maat maken in een luxe modepaleis. In de stad waren talloze stoffenwinkels waar ze zelf of in overleg met hun naaister hippe stoffen uitkozen, variërend van wol, zijde, velours en bont tot allerlei mengvormen.'

Beeld: Antoon H.J. Molkenboer, Stadsarchieef Amsterdam

Krultang en haarstukjes

Met een feestelijke jurk was je er niet eind negentiende eeuw. Om het wow-effect te kunnen realiseren waren diverse accessoires nodig. Een boa van struisvogelveren bijvoorbeeld, een waaier, een tasje en een korte jas voor buiten afgezet met delicate passamenten. Een absolute must was een hoed met veren en dan het liefst veren van exotische vogels. 'Er was zoveel vraag naar', zegt Du Mortier, 'dat sommige vogels met uitsterven bedreigd werden en de Vogelbescherming werd opgericht.' Veren konden ook in het haar, dat om een slank silhouet te accentueren hoog gedragen werd. Met krultang en haarstukjes,

een soort extensions, werd het kapsel geperfectioneerd. Handschoenen waren ook essentieel. 'Bij een jurk met korte mouwen hoorden lange handschoenen, die de hele avond aan bleven. Bij de pols zaten knoopjes zodat de handen eruit gewrikt konden worden tijdens een diner. Het was dan wel oppassen dat de handschoenen niet in de soep hingen.' Ook de welgestelde man hield zich aan de heersende mode. Hij droeg een zwart pak en een overhemd met manchetknopen. 'Een *chapeau claque*, een hoge hoed die kon worden ingeklapt, maakte het geheel compleet.'

Het dondert en hagelt in de Grote Zaal

Achthonderd scholieren van acht tot tien jaar bezetten de stoelen van de Grote Zaal. Ze komen voor het educatieve concert *Waterwerken*, waarop ze zich in de klas hebben voorbereid. Ze kennen zes liedjes en de bijbehorende bewegingen uit hun hoofd en staan te popelen om samen met mezzosopraan Tania Kross en bariton Willem de Vries de show te stelen.

Op het podium zit het Nederlands Philharmonisch Orkest klaar om te beginnen. 'Sssst, ssssst...', klinkt het in de zaal. Het licht wordt gedimd, de dirigent pak zijn baton en het concert barst los. De blazers blazen de longen uit hun lijf, de bekkens knallen tegen elkaar, de paukenist roffelt op zijn pauken en de strijkkokken gaan gretig op en neer. Als de scholieren het

'drup-drup-drup'-motief herkennen, springen ze joelend uit hun stoel en zingen en bewegen ze vol overgave mee. Tineke Meijers is samen met haar echtgenoot en ruim zestig andere begunstigers ingegaan op de uitnodiging van Het Concertgebouw Fonds het concert bij te wonen. Vanaf het balkon heeft ze goed zicht op het podium en de zaal. 'Het is ontzettend leuk om te zien hoe de kinderen reageren op de muziek en hoe enthousiast ze zijn als ze mee mogen doen. Ik vind het geweldig dat Het Concertgebouw deze concerten organiseert. Niet iedereen kan het zich veroorloven naar een concert te gaan, maar zo krijgen toch alle kinderen de kans om kennis te maken met klassieke muziek en worden ze misschien wel gestimuleerd om een instrument te gaan spelen.' *Waterwerken* is speciaal gemaakt voor groep

vijf en zes van de basisschool. Tijdens de voorstelling beleven de leerlingen wat een waterdruppel zoal meemaakt en leren ze en passant over de waterkringloop. 'Ik kabbel met de wind mee,' zingt Tania Kross terwijl ze tevreden in haar waterblauwe jurk over het podium zwiert. 'Ik kruip languit door de sloten, dartel langs een helling en stroom mee met de zee.' Maar ingenieur Willem Droogklood verstoort haar geluksgevoel: 'Stop met dat gewauwel over water, stop met dat gezever over zee... Ik doe met al die nattigheid niet mee!' Zodra de windstroken bezongen zijn, steekt er een fikse storm op. Het orkest verspreidt onheilspellende klanken, het licht verandert van blauw naar zwart, de muziek zwelt aan. Het giert, dondert en hagelt. De kinderen worden onrustig en gillen spontaan als een felle flits met veel kabaal de zaal verlicht.

'Hier gaat het om,' zegt Meijers. 'Je moet de kinderen "pakken", hun aandacht vast proberen te houden. En dat is niet makkelijk met zo'n grote groep. Ze worden continu visueel geprikkeld en zijn gewend aan snelheid. Klassieke concerten vinden ze al gauw langzaam en saai. Maar Het Concertgebouw pakt het heel goed aan. Met veel creativiteit en vernieuwing wordt er steeds weer een unieke voorstelling neergezet. Misschien de volgende keer nog iets meer humor en spanning, want dat triggert enorm.' Een kleurrijke regenboog maakt een eind aan Willems waterangst. 'Overal is water, overal is water,' echoot het door de zaal. De piccolo, de trompet en de dwarsfluit brengen nog een laatste saluut, de scholieren klappen en juichen. Uitgelaten en een bijzondere ervaring rijker keren ze terug naar school.

'Mahler grijpt je naar je keel'

Precies honderd jaar na het eerste en vijftiendertig jaar na het tweede Mahler Feest organiseert Het Concertgebouw in 2020 opnieuw een groots eerbetoon aan de componist. Vier toporkesten die nog door Gustav Mahler zélf zijn gedirigeerd zullen al zijn symfonieën spelen. De New York Philharmonic bijt het spits af met de *Eerste* en de *Tweede symfonie*. Dirigent Jaap van Zweden verheugt er zich enorm op.

Wat is uw band met Mahler?

'Mahler loopt als een rode draad door mijn carrière. Bij mijn allereerste concert als concertmeester van het Concertgebouw werd ik meteen door dirigent Bernard Haitink in het diepe gegooid met de *Vierde symfonie*. Niet veel later gingen we met *Das klagende Lied* aan de slag. En toen we met het Concertgebouworkest in Berlijn de *Eerste symfonie* speelden, vroeg gastdirigent Leonard Bernstein mij om even te dirigeren zodat hij in de zaal kon luisteren hoe het klonk. Dat was voor mij hét moment waarop ik dacht dat dirigeren iets voor mij kon zijn. Bernstein adviseerde mij dat ook en in 1998 begon ik als chef-dirigent van het Orkest van het Oosten. Inmiddels heb ik al ontelbare keren Mahler gedirigeerd en daar heb ik ongelooflijk mooie herinneringen aan.'

Speelde Mahler een rol bij uw benoeming tot chef-dirigent van de New York Philharmonic?

'Op een bepaalde manier wel. In 2012 trad ik voor het eerst op als gastdirigent in New York. Op het programma stond de *Eerste symfonie* van Mahler. Door dat stuk ontstond een fijne band met het orkest. Later bleek dat een van de belangrijkste redenen dat ik als chef-dirigent gecontracteerd werd.'

Wat maakt de muziek van Mahler zo bijzonder?

'Mahler is totaal uniek in de manier waarop hij zijn gevoelsleven op papier heeft gezet. Zijn muziek neemt je mee in een achtbaan van emoties die tot het uiterste reikt qua vreugde en qua verdriet, maar ook alle registers daartussen treft. Zijn symfonieën zijn als delen uit een speelfilm waarin bruiloften, begrafenis, allerlei gebeurtenissen uit zijn leven de revue passeren. Mahler grijpt je naar je keel en laat niet meer los. Hij laat je niet op een afstandje toekijken, maar maakt je deel van zijn muziek. Hij trekt je zijn "schilderijen" in. Als je ervoor openstaat, ben je verkocht en ga je samen met hem op reis.'

Is de voorbereiding op een stuk van Mahler anders dan op een stuk van bijvoorbeeld Beethoven?

'Er is veel bekend over Mahler en zijn muziek. Er zijn allerlei bronnen zoals brieven en partituren waarin belangrijke aanwijzingen staan. Bij veel stukken weten we in welke staat

Foto: Hans van der Woerd

of stemming hij ze componeerde en wat hij ermee wilde uitdrukken. De muziek van Mahler heeft ontzettend veel zeggingskracht. Bij Beethoven is dat anders. Zijn symfonieën zijn prachtig, maar bij een aantal delen moeten we gissen naar wat hij ermee bedoelde.'

'Als orkest moet je de tijd nemen om je de Grote Zaal eigen te maken en de klank te pakken'

Verschildt uw aanpak per orkest?

'Het is nooit zo dat ik binnenkom en zeg: "Zo moet het." De orkesten waarmee ik werk en heb gewerkt hebben allemaal hun eigen geschiedenis en tradities. Die hebben invloed op de uitvoering. Net als mijn eigen verleden en ervaringen. Als ik straks als chef-dirigent van de New York Philharmonic begin, komen

er twee verschillende culturen en twee verschillende verledens bij elkaar. Dat vind ik heel interessant.'

Hoe vindt u het om in 2020 met de New York Philharmonic in Het Concertgebouw op te treden?

'Ik verheug me er enorm op. Ik zie het als historisch moment voor de New York Philharmonic om op dit grandioze festijn te staan. Het orkest heeft een enorme band met de componist. Niet alleen omdat Mahler chef-dirigent is geweest van de New York Philharmonic, ook omdat hij veel in New York werkte. En natuurlijk vanwege Leonard Bernstein, die van alle dirigenten ter wereld de grootste vertegenwoordiger is geweest van de muziek van Mahler. Bernstein, de New York Philharmonic en Mahler, dat was een ijzersterke combinatie. Ik ben er trots op dat ik dat mag voortzetten in Het Concertgebouw, waar Mahler zelf diverse malen op de bok stond.'

'Alles klinkt mooier in Het Concertgebouw'. Bent u het daarmee eens?

'De Grote Zaal is fantastisch, maar als orkest moet je wel de tijd nemen om je de zaal eigen te maken en de klank te pakken. Ik ken heel veel zalen en ik moet eerlijk zeggen dat er weinig zijn die zich met de Grote Zaal laten vergelijken. We mogen in Nederland dan ook tot in lengte van dagen bijzonder trots zijn op Het Concertgebouw. Het is een juweel.'

Jaap van Zweden

Dirigent Jaap van Zweden, in 1960 geboren in Amsterdam, begon zijn carrière als violist. Hij was tien jaar toen hij voor het eerst optrad in de Kleine Zaal van Het Concertgebouw. In 1977 won hij het Nationaal Violconcours 'Oskar Back'. Hij studeerde in New York aan de Juilliard School of Music en ontwikkelde zich als internationale solist. Van 1979 tot 1995 was hij concertmeester van het Concertgebouworkest; de jongste die het chef-dirigent is geweest van de New York Philharmonic, ook omdat hij veel in New York werkte. En natuurlijk vanwege Leonard Bernstein, die van alle dirigenten ter wereld de grootste vertegenwoordiger is geweest van de muziek van Mahler. Bernstein, de New York Philharmonic en Mahler, dat was een ijzersterke combinatie. Ik ben er trots op dat ik dat mag voortzetten in Het Concertgebouw, waar Mahler zelf diverse malen op de bok stond.'

Ook vervulde Van Zweden talloze gastdirecties bij vooraanstaande orkesten als het Chicago Symphony Orchestra, de New York Philharmonic, het London Philharmonic Orchestra en de Berliner Philharmoniker. In 2012 ontving Van Zweden de Amerikaanse Conductor of the Year Award en werd hij chef-dirigent van het Hong Kong Philharmonic Orchestra. Vanaf seizoen 2018/2019 staat ook de New York Philharmonic onder zijn leiding.

Impressie renovatie en muziekeducatie 2012-2016

‘We hebben niet stilgezeten’

De uitgifte van jubileumaandelen in 2012 heeft Het Concertgebouw niet alleen financiële steun opgeleverd, het heeft ook gezorgd voor nog meer particuliere betrokkenheid. Jolien Schuerveld, directeur van Het Concertgebouw Fonds, noemt dat een van de verworvenheden van de emissie die niet erg in het oog springt, maar wel van groot belang is voor het instituut.

De aandelenemissie in 2012 heeft 8,7 miljoen euro voor Het Concertgebouw bijeengebracht. ‘Een enorm bedrag dat we hebben toegevoegd aan het vermogen dat Het Concertgebouw een veilige toekomst moet bieden,’ vertelt Jolien Schuerveld. ‘In 1988 is de fundering van Het Concertgebouw geheel vernieuwd. Toen dreigde het gebouw te verzakken. Ook daarbij speelde particuliere ondersteuning een essentiële rol. Het Endowmentfonds vormt als het ware het financiële fundament van Het Concertgebouw. Om het gebouw, dat jaarlijks door meer dan 700.000 bezoekers wordt bezocht en dus flink aan slijtage onderhevig is, in de goede en feestelijke conditie van nu te houden, is op termijn bijna 2 miljoen euro per jaar aan de orde. Met een vermogen van 50 miljoen kunnen we met het rendement daarvan het monument goed onderhouden. Het Endowmentfonds bevat nu 20 miljoen euro; we zijn aan het opbouwen. We hopen in de periode van één generatie het benodigde vermogen bijeen te brengen. Daarbij spelen ook legaten een belangrijke rol.’

(vervolg, zie achterzijde)

Samenspelen met een topmusici, wat is meer stimulerend voor een beginnend muzikant? In 2013 zetten 125 violisten de trend door samen met Janine Jansen een concert te geven in de Grote Zaal. In november 2014 deelden 100 jonge pianisten het podium met Lang Lang. Thuis studeerden de jonge talenten drie composities in die ze vervolgens verfijnden tijdens twee workshops. Daarna volgde het grote optreden. ‘Een gebeurtenis waar veel van de jonge musici nog vaak aan terugdenken’, weet Anja van Keulen, hoofd educatie. Het Concertgebouw streeft ernaar om opnieuw een wereldster te strikken die samen met een groep kinderen en jongeren wil musiceren.

Foto: Ronald Knapp

‘Om een jong publiek met mooie muziek kennis te laten maken, moet goed gekeken worden naar de vorm,’ vindt topvioliste Liza Ferschtman. Daarom werkt ze sinds 2010 regelmatig mee aan de succesvolle reeks Tracks: intieme concerten van een uur gevolgd door een drankje aan de bar. ‘Bij de optredens zijn lichtontwerpers en regisseurs betrokken. Er wordt een setting gecreëerd waarin de grenzen open kunnen en zelfs ingewikkelde moderne stukken goed ontvangen worden.’ Na afloop mengen de musici zich onder het publiek. Er draait een dj en er zijn cocktails. ‘De sfeer is los en ontspannen. Heel aangenaam.’

Foto: Jonathan Zizzo

Ruim zeshonderd kilo weegt de lier die op Het Koninklijk Concertgebouw prijkt. Sinds de opening in 1888 is dit icoon drie keer gerestaureerd. In 1957 en 1993 moesten de schilders gevarend met ladder en kuast het dak op. In 2013 werd het 2 meter brede en 3,5 meter hoge gevaarte met een grote kraan naar beneden getakeld en naar een loods in Zaandam gebracht. Hier werd de lier voorzien van een 23,75 karaats toplaag die uit 3500 velletjes bladgoud bestaat van 0,007 millimeter dik. Op 11 april 2013, de 125ste verjaardag van Het Concertgebouw, kwam de fonkelnieuwe lier onder muzikale begeleiding van een koperkwintet weer thuis.

Foto: Ronald Knapp

Foto: Ronald Knapp

Stampen, klappen, meedeinen, meezingen. Een bezoek aan een schoolconcert in Het Concertgebouw betekent actief meedoen. Jaarlijks worden zo’n 100 tot 125 muzikale projecten georganiseerd voor leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs. Voorafgaand aan het concertbezoek wordt in de klas al druk geoefend met liedteksten, melodieën en ritmes, zodat de kinderen goed voorbereid zijn. ‘Wanneer tweehonderd kleuters Dikkertje Dap uit volle borst meezingen, bruisht het in de Kleine Zaal van de positieve energie,’ zegt hoofd educatie Anja van Keulen.

Als kroon op de transformatie van de hoofdingang ontwierp architecte Evelyne Merckx, die sinds 1995 leiding geeft aan de renovatie van het interieur van Het Concertgebouw, een gigantische kroonluchter. In het ontwerp zijn ledlampjes gecombineerd met stukjes Muranoglas afkomstig van achttien oude kroonluchters die op de zolder van Het Concertgebouw lagen en vroeger in de foyers hing. De kroonluchter werd geconstrueerd door Nelissen Decorbouw en in december 2012 opgehangen.

Foto: Roos Aldershoff

Ambities

Naast de opbouw van het Endowment streeft Het Concertgebouw Fonds ernaar zoveel mogelijk actuele projecten op het gebied van renovatie en muziekeducatie mogelijk te maken. Dankzij de steun van begunstigers komt elk jaar veel tot stand. ‘We hebben niet stilgezeten. We hebben verbeteringen in het gebouw aangebracht zoals de toepassing van duurzame ledverlichting, een moderne hijs- en takelinstallatie en prachtig nieuw parket in de Grote Zaal; allemaal mogelijk gemaakt door schenkingen.’ Niet alleen dergelijke uitgaven aan het gebouw worden voor een groot deel opgebracht door begunstigers, ook ruim zestig procent van het educatieprogramma van Het Concertgebouw wordt op die manier betaald. ‘Wij bieden een doorlopende leerlijn voor basisschoolkinderen van groep 1 tot en met 8 en aansluitend een programma voor middelbare scholieren. Daardoor komen jaarlijks 30.000 kinderen naar Het Concertgebouw.’ En de educatieve ambities van Het Concertgebouw gaan verder. Dit jaar is in samenwerking met een uitgeverij de digitale muziekmethode *Kazoo* gelanceerd waarmee leerkrachten in het basisonderwijs via het digibord kwalitatief goede muzieklessen kunnen geven. ‘Nederland heeft de hoogste dichtheid van digiborden in klaslokalen ter wereld. Wij hopen dat op die manier alle kinderen weer degelijk muziekonderwijs krijgen op school.’

Dynamisch

Jaarlijks worden in Het Concertgebouw zo’n 700 concerten gegeven, waarvan 70 concerten door het geliefde Koninklijk Concertgebouworkest. De verschillende zalen in het gebouw zijn dagelijks in gebruik voor de Eigen Programmering of voor verhuur. ‘Zo’n dynamisch instituut moet zorgen dat alle voorzieningen van hoog niveau zijn zodat de concerten op alle fronten van de hoogste kwaliteit zijn,’ zegt Schuerveld. ‘Ook de voorzieningen voor de musici willen wij graag optimaal aanbieden. Afgelopen jaar zijn de stem- en kledkamers opgeknapt. Wij kunnen niet altijd de honoraria betalen die bij sommige andere zalen in het buitenland aan de orde zijn. Onze troef is dat er goede kled- en stemkamers zijn, een kok die het eten vers bereidt en natuurlijk ons warme publiek.’

De toegift

De meeste jubileumaandelen werden in 2012 gekocht door mensen die eerder nog geen schenking aan Het Concertgebouw Fonds deden. ‘Zo kregen we bijna 700 nieuwe begunstigers. Dat gevoel van particuliere betrokkenheid is enorm waardevol. We krijgen regelmatig feedback van onze aandeelhouders. Kritische vragen, maar ook tips en adviezen.’ Natuurlijk hoopt Schuerveld dat - nu het laatste deel van de schenking verbonden aan het jubileumaandeel gedaan is - die betrokkenheid blijft en dat mensen misschien zelfs een vervolgschenking willen doen. ‘Alle aandeelhouders krijgen binnenkort een brief waarin we de aandacht vragen voor onze campagne De Toegift,’ vertelt Schuerveld. ‘De realiteit is dat er altijd geld van particulieren nodig blijft om Het Concertgebouw zo vitaal te houden als het nu is.’

Foto: Ronald Knapp

*Ter ere van het 125-jarig jubileum ontwikkelde Het Concertgebouw in 2013 de muzikale voorstelling *West Side Story*. Directeur Simon Reinink: ‘Ik vind *West Side Story* misschien wel de mooiste productie van de afgelopen tien jaar. De ongelofelijke inzet van alle jongeren die meededen, variërend van zingen, dansen en acteren tot het ontwerpen en maken van kleding, was diep ontroerend. En dan die geweldige muziek van Bernstein. Hoe vaker ik ernaar luisterde boe meer ik ervan onder de indruk raakte. Naar mijn mening doet *West Side Story* niet onder voor de grote opera’s. Dankzij de financiële steun van velen hebben we dit - in alle opzichten geslaagde - project kunnen realiseren.’*

Blik op 1973

Tijdens haar afscheidstournee doet de beroemde operazangeres Maria Callas op 11 december 1973 Amsterdam aan. Samen met tenor Giuseppe di Stefano en pianist Ivor Newton geeft ze onder grote belangstelling een recital in de Grote Zaal. Aan het einde van het concert volgt een zeldzame toegift. Na afloop houdt de politie te paard hordes mensen tegen die bij de artiesteningang een poging doen een glimp van de Amerikaans-Griekse ster op te vangen. Ruim veertien jaar eerder, op 11 juli 1959, zong Callas voor de eerste keer in Het Concertgebouw.

Particuliere betrokkenheid is noodzakelijk

goed onderhouden,' legt Schuerveld uit. Op dit moment bevat het fonds ruim 20 miljoen euro. Het Endowment heeft twee

'Ontzettend dankbaar' is Jolien Schuerveld, directeur van Het Concertgebouw Fonds, voor de hernieuwde financiële steun van een grote groep aandeelhouders. Afgelopen najaar werd de laatste schenking gedaan die verbonden was aan het jubileumaandeel. Daarna startte Het Concertgebouw Fonds een campagne waarin aandeelhouders werd gevraagd hun ondersteuning voort te zetten. Deze campagne heeft ruim 1.350.000 euro opgebracht.

In voorbereiding op deze campagne voerden medewerkers van Het Concertgebouw Fonds in 2015 en 2016 zo'n honderd gesprekken met aandeelhouders. Daarin werd de voorkeur uitgesproken voor drie mogelijkheden om vervolgschening te doen: een nieuw jubileumaandeel kopen, toetreden tot een van de Kringen van Het Concertgebouw Fonds of een periodieke schenking doen. '53 aandeelhouders kozen voor verwerving van een nieuw jubileumaandeel, 41 gaven de voorkeur aan een periodieke schenking en 22 aandeelhouders traden toe tot een van de Kringen,' vertelt Schuerveld.

Deze financiële steun is hard nodig om Het Concertgebouw een veilige toekomst te geven. Doordat jaarlijks meer dan 700.000 muzikliefhebbers Het Concertgebouw bezoeken, is het gebouw aan slijtage onderhevig. Het Concertgebouw bouwt daarom aan een toekomstgericht Endowmentfonds. 'Met een vermogen van 50 miljoen euro kunnen we van het rendement het gebouw

hoofddoelstellingen: het monument behouden en investeren in de jeugd.

'Educatie is een belangrijk speerpunt. Het Concertgebouw wil educatieve programma's toegankelijk maken voor kinderen uit heel Nederland, uit alle sociale en culturele lagen van de bevolking.' Jaarlijks bezoeken 30.000 kinderen de speciale voorstellingen. Ruim zestig procent van het educatieprogramma van Het Concertgebouw wordt betaald door begunstigers. De betrokkenheid van aandeelhouders gaat verder dan hun financiële donatie. 'We krijgen regelmatig vragen en adviezen. Dat is ongelooflijk waardevol,' vindt Schuerveld. 'Het houdt ons scherp. Het verbindt ons met onze belangrijkste ambassadeurs, de muzikliefhebbers die ons willen ondersteunen. Hun mening is voor ons van groot belang.'

Het Concertgebouw wil binnen één generatie de benodigde 50 miljoen voor het Endowmentfonds bijeenbrengen. Een vervolgschenking draagt daar weer een stukje aan bij. Schuerveld: 'Wij hopen dat we in de toekomst ook vaker worden meegenomen in nalatenschappen. Legaten ten behoeve van Het Concertgebouw zorgen er mede voor dat wij dit instituut kunnen doorgeven aan volgende generaties.'

Nogmaals 5 jaar steunen?

ACTIVITEITEN AANDEELHOUDERS

14 mei 2017

Kinderconcert voor Aandeelhouders
The Magic Piano, met muziek van Chopin
Charlie Bo Meijering, piano

22 juni 2017

Algemene Vergadering van Aandeelhouders van
Het Concertgebouw NV

11 oktober 2017

Zesde Dividendconcert

VOOR ALLE AANDEELHOUDERSACTIVITEITEN
ONTVANGT U TIJDIG EEN UITNODIGING

De Aandeelhouders Courant is een uitgave van Het Concertgebouw Fonds voor aandeelhouders van Het Concertgebouw N.V. en verschijnt ieder voor- en najaar.

Samenstelling: Yanno Hooft Graafland-Osmers. Tekst: Bureau Bax.
Ontwerp: Bettina Zuidmeer. Druk: Huig/Haverlag.

Indien u geen prijs stelt op het ontvangen van de Courant graag een bericht naar: aandeelhouders@concertgebouw.nl of: Concertgebouwplein 10, 1071 LN Amsterdam.